

موانع یادگیری سیار

مقدمه

و در دسترس بودن آن‌هاست. این شرایط مزاحمت‌هایی برای دو طرف ایجاد می‌کند که در عمل نوعی بی‌احترامی به حقوق شخصی یاددهنده - یادگیرنده به شمار می‌آید.

۳. نداشتن مقبولیت در بین مدیران، معلمان و والدین

بررسی تاریخچه ظهور و گسترش فناوری‌های متعدد در حوزه آموزش نشان‌دهنده این است که ورود فناوری‌های نوین به عرصه آموزش، همیشه در ابتدا با مخالفت‌های زیادی از جانب مخاطبان آن، به‌ویژه استادان، معلمان و والدین همراه بوده است. اکثر این مخالفان، با وجود آنکه قسمت زیادی از کارها و امور خود را با بهره‌گیری از این فناوری‌های نوین انجام می‌دهند، اما به استفاده از این ابزارها در آموزش اصلاً فکر نمی‌کنند. ریدوان تونی لیم و نور (۲۰۱۰)، در خصوص چالش‌های آموزش سیار در حوزه معلمان و دانش‌آموزان معتقدند، آموزش سیار با مسائل پداگوژیکی خاصی مواجه است. یکی از این چالش‌ها می‌تواند تغییر نقش معلمان و یادگیرندگان باشد، چرا که اساس آموزش سیار این است که یادگیرندگان در یادگیری آزادی دارند و در یک کلاس مجازی حضور دارند و یادگیری آن‌ها فرازمانی و فرامکانی است. در مقابل، در آموزش سنتی، معلمان و یادگیرندگان در یک زمان و مکان معین و محدود با یکدیگر تعامل دارند. در نتیجه، تمام این موارد باید دگرگون شوند و انتظارات جدید همسو با فناوری‌های نوین آموزشی مطرح شوند.

دلیل مخالفت و واکنش‌های منفی والدین با آموزش سیار، با وجود بهره‌گیری فراوان از فناوری‌های نوین در منزل، مبهم و نامشخص بودن روند برگزاری کلاس‌ها، آزمون‌ها و ارائه مدرک به یادگیرندگان، کم‌تحرکی فرزندان به واسطه بهره‌گیری طولانی از ابزارهای آموزش سیار (گوشی‌های هوشمند، تبلت و لپ‌تاپ) و خارج‌نشدن از منزل و احتمال بروز اختلالات جسمی و روحی در آن‌هاست.

آموزش با استفاده از ابزارهای سیار (آموزش سیار)، به‌عنوان یکی از شیوه‌های نوین آموزش، با وجود مزایا و فرصت‌های متعدد، چالش‌ها و مشکلات متعددی دارد که اشراف به آن‌ها می‌تواند در استفاده مناسب از آن مفید واقع شود. در این بخش تلاش شده است مهم‌ترین موانع و مشکلات آموزش با ابزارهای سیار، شناسایی و تشریح شود.

چالش‌های آموزش سیار

با وجود مزایای متعدد آموزش سیار (مانند مادام‌العمری، سادگی و آسانی، به‌هنگام‌بودن، فرازمانی و فرامکانی، و انعطاف‌پذیری)، این شیوه نوین آموزش چالش‌هایی نیز دارد که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

۱. فراهم نبودن بسترهای فنی، فرهنگی و اجتماعی در جامعه

با وجود توسعه و گسترش ابزارهای آموزش سیار در جامعه، هنوز بسترها و زیرساخت‌های بهره‌گیری از آن‌ها در آموزش و یادگیری فراهم نشده‌اند. نبود حمایت و سرمایه‌گذاری دولت در زمینه آموزش سیار، هزینه‌های بالای اینترنت و مکالمه، محدودیت پهنای باند اینترنت در کشور، قطع و وصل شدن‌های متعدد و مداوم اینترنت، معضلات فرهنگی و چالش‌های اخلاقی در آموزش سیار، برخی از موارد فراهم نبودن بسترهای لازم در جامعه هستند.

۲. چالش‌های امنیتی و اخلاقی

در آموزش سیار، افراد تلفن همراه خود را وسیله شخصی می‌دانند و اطلاعات زیادی را در آن ذخیره و نگهداری می‌کنند و گاهی از روی سادگی، این اطلاعات را فاش می‌کنند. بدین ترتیب حریم خصوصی یاددهنده - یادگیرنده مورد حمله قرار می‌گیرد. موضوع دیگر، افزایش ارتباط یاددهنده - یادگیرنده

۴. ضعف مهارت‌ها و شایستگی‌های موردنیاز آموزش سیار در یادگیرندگان

یکی دیگر از موانع و مشکلات آموزش سیار، ضعف یادگیرندگان در مهارت‌های فنی و شناختی است. مهارت فنی به این معنی است که یادگیرندگان توانایی استفاده از ابزارهای سیار را داشته باشند و بتوانند از امکانات متنوع آن‌ها در موقعیت‌ها و محیط‌های متفاوت بهره بگیرند. در مهارت شناختی، یادگیرندگان باید قادر به شناخت و انتخاب صحیح اطلاعات مفید و نیز پردازش و تحلیل آن‌ها باشند. در ضمن، یادگیرندگان آموزش سیار باید مهارت خودارزشیابی و خودتنظیمی را نیز در خود پرورش دهند تا بتوانند بدون تکیه به هدایت دیگران، محتوای آموزشی داده‌شده را یادگیرند.

امروزه تجهیزات و ابزارهای سیار از جمله عوامل تأثیرگذار بر موفقیت یا شکست فرایند آموزش در نظام آموزش و پرورش است. با وجود رشد و گسترش ابزارهای سیار در طول سال‌های اخیر، شواهد نشان می‌دهند افراد، گروه‌ها و سازمان‌ها هنوز در استفاده بهینه از این ابزارها در فرایند آموزش دانش و شناخت مناسبی ندارند. در حالی که قابلیت‌ها و امکانات آموزش سیار باعث شده است محیط‌های آموزش برای کاربران انفرادی‌تر شود و معلمان هم این امکان را پیدا کنند که محتوا و منابع آموزشی خود را خارج از زمان و مکان معین برای یادگیرندگان بفرستند و آن‌ها را در فرایند یاددهی-یادگیری درگیر کنند.

۵. مشکلات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری

مشکلات سخت‌افزاری به محدودیت‌های ابزارهای سیار مربوط می‌شود. بخشی از این محدودیت به کوچک بودن صفحه نمایش و کم بودن ظرفیت شارژ باتری ابزار (گوشی‌های هوشمند و تبلت) مربوط است. قسمت دیگر به گرانی ابزارهای آموزشی و هزینه‌های سرویس و تعمیر آن‌ها مربوط می‌شود.

مشکلات نرم‌افزاری ابزارهای سیار نیز به محدودیت‌های ابزارها در ارائه محتوای آموزشی در قالب فایل‌های گوناگون اشاره دارد. کاهش کمیت و کیفیت محتوا، دشواری حمایت معلمان از یادگیرندگان از طریق این ابزارها و همچنین سختی برگزاری آزمون و ارزشیابی یادگیرندگان، پیچیدگی تولید محتوا و زمان بر بودن نیز از جمله مشکلات هستند.

نزلینگ (۲۰۱۰) مهم‌ترین چالش‌های آموزش سیار را در پنج طبقه خلاصه کرده است: هزینه (تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری)؛ اندازه دستگاه (کوچک‌تر و فشرده‌تر)؛ عمر باتری (در صورت نیاز به دریافت آموزش سیار چندساعته)؛ محدودیت حافظه (در صورت تبادل فیلم و فایل‌های پر حجم)؛ قابلیت کاربرد آموزش سیار.

منابع

۱. زرغامی، سعید (۱۳۸۸). فلسفه فناوری اطلاعات و تعلیم‌وتربیت. انتشارات مبنای خرد. تهران.
2. Doolittle, P. E. (2009). iPods as Mobile Multimedia Learning Environments: Individual Differences and Instructional Design. In H. Ryu, & D. Parsons (Eds.) Innovative Mobile Learning: Techniques and Technologies (pp. 83-101). Hershey, PA: Information Science Reference. doi:10.4018/978-1-60566-062-2.ch005
3. Korucu, Agah Tugrul; Alkan, Ayse. (2011). Differences between m-learning (mobile learning) and e-learning, basic terminology and usage of m-learning in education. www.1930. Available online at -Procedia Social and Behavioral Sciences 15 1925sciencedirect.com
4. Nehrling, M. (2010). The Disadvantages of Mobile Learning. Only-5 Htto://Www.Ehow.Com/List-Years Too Late". April 08, 2010. Available At: 6535360-Disadvantaoes-Mobile-Learning. Html.
5. Ridhuan Tony Lim; Abdullah, Muhammad Noor, Azelin, Mohamed. (2010). M-learning: Changing Roles of Instructors and Learners. OfficialURL: http://www.internationaljournal.org/
6. Stewart, B. L. (2004). Online Learning a strategy for Social Responsibility in Educational access, the Internet and Higher Education, 7(4), 299-310.